Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijalausunto

4. 4. 2017 HE 21/2017

ASETUS MAATALOUSTUOTTEIDEN KOULUJAKELUSTA SYYSKAUDELLA 2017

Puutarhaliitto – Trädgårdsförbundet ry kannattaa koulujakelua ja haluaa tämän lausunnon avulla esittää maa- ja metsätalousministeriölle näkemyksiään tehokkaan varojen käytön ja toimivan kampanjan näkökulmasta.

On erittäin hienoa, että koulujakelukampanjaan on otettu mukaan hedelmät, vihannekset ja marjat, joiden kulutuksen lisäystä pidetään yhtenä tärkeimpänä tavoitteena virallisten ravitsemussuositusten mukaan. Jatkossa olisi tärkeää, että rahoituksen painopistettä muutettaisiin niin, että suurin osa siitä käytetään tämän tuoteryhmän tuotteisiin maidon sijasta. Suomalaisten lasten maidon käyttö on eurooppalaisittain jo hyvällä tasolla. Tuetun maidon jakelu kouluruokailun yhteydessä kuulostaa enemmän piilomaataloustuelta kuin menekinedistämiskampanjalta.

Suomalaisten lasten kasvisten käyttö jää sen sijaan selvästi ”Puoli kiloa päivässä”-tavoitteesta ollen useimmiten ainoastaan 100 – 200 grammaa. Kasvisten syönnin lisäämistä voidaan pitää tärkeänä sekä ravitsemuksellisista syistä että ympäristön suojelun ja ilmastonmuutoksen hillinnällisistä syistä, joihin valtio on sitoutunut.

Suomen kouluruokajärjestelmässä kouluruokailu on hyvin järjestettyä, joten kouluhevin painopistettä ei kannata käyttää tuotteiden ilmaiseen jakeluun kouluruokailun yhteydessä. Rahasummasta suuri osa on hyvä käyttää osana menekinedistämiskampanjaa, jonka avulla lapsia innostetaan syömään monipuolisesti hedelmiä, marjoja ja vihanneksia myös koulun ulkopuolella ravitsemussuositusten mukaisesti.

Kampanjassa on tärkeää olla materiaalia, joka innostaa syömään päivittäin puoli kiloa hevi-tuotteita ja lisäksi makukoulutyyppistä toimintaa. Tiedetään, että lapset tarvitsevat jopa kymmenen makutottumuskertaa uuden kasviksen osalta, jotta he tämän jälkeen valitsevat itse samaa tuotetta lautaselleen. Yhteiskunnan lisääntyneen polarisaation vuoksi osa tästä kasvatusvastuusta siirtyy kouluille ja yhteiskunnalle.

Puutarhaliiton kantana on, että kampanjan aikana jaettaisiin vain laadukkaita kotimaisia kasviksia, jolloin kampanjan hyöty myös elinkeinon ja maan kokonaistalouden näkökulmasta olisi paras mahdollinen. Suomalaiset syövät jo tällä hetkellä maailmassa toiseksi eniten esimerkiksi makeita

banaaneja, joten niiden kulutusta ei tarvittane lisätä. Myös sitrusten kulutus on hyvällä tasolla. On hyvä, että kampanjassa korostetaan sesonkiluonteisuutta, lähituotantoa ja lyhyitä kuljetusmatkoja. Koska rahoitus on tässä vaiheessa vielä tavoitteisiin nähden niukkaa, ei ole tarpeellista eriarvoistaa tuen avulla luonnonmukaisesti tai tavanomaisesti tuotettuja kasviksia, vaan antaa hankintaosapuolen päättää vaihtoehtojen välillä. Jos kampanjaan käytettävä summa kasvaa, niin sen jälkeen mukaan voitaisiin ottaa myös säilötyt ja teolliset tuotteet, mutta tässä vaiheessa niidenkään jakelu ei edistä kokonaistavoitetta riittävästi.

Yleisesti tätä asetusta voi pitää rahoituksen suuruuteen ja kampanjan luonteeseen nähden liian monimutkaisena ja se sisältää myös turhia määrityksiä ja rajoituksia kampanjan toteen panon suhteen. Näillä rajoitetaan uusien ideoiden, toimivien ja onnistuneiden kampanjoiden toteutusta.

Helsingissä, 2. huhtikuuta, 2017

Timo Taulavuori, toimitusjohtaja
Puutarhaliitto ry
timo.taulavuori@puutarhaliitto.fi
p. 040 - 745 3005

Puutarhaliitto ry – Trädgårdsförbundet rf on valtakunnallinen puutarha-alan keskusjärjestö, jonka tehtävä on edistää puutarha-alan tunnettavuutta, tuotteiden ja palveluiden menekkiä ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä.

Puutarha-alan kokonaistuotannon arvo sisältäen vihertuotannon on 2,5 miljardia euroa (ALV 0 %) ja ala työllistää kasvukaudella 35 000 henkeä, joista 1/3 saa elantonsa alalta ympärivuotisesti. Puutarha-ala on kasvava ja kestävän kehittymisen ala ympäristönäkökulmasta. Puutarha-ala ja sen tuotteet sekä palvelut kasvattavat suomalaisten hyvinvointia.